

PROFESSOR SYLEJMAN REXHEPI, MD, PHD

(6 November 1953 – 24 July 2020)

Professor Sylejman (Kadrush) Rexhepi, MD, PhD passed away on July 24, 2020 at the age of 66 after contracting coronavirus. He was a distinguished internist-rheumatologist and university professor with a 40-year career at the University Clinical Center in Kosovo (UCCK). He is deeply mourned by his wife Mevlyde, his children Mjellma, Blerta, Lura, and Gresa, grandchildren Heron, Troja, and Diell, as well as other family members and friends.

Professor Sylejman Rexhepi was born on November 6, 1953 in Ferizaj, where he completed his primary and secondary education. He graduated from the Faculty of Medicine at the “Hasan Prishtina” University of Prishtina in 1979, and completed his specialization in Internal Medicine at the University of Nish in 1985. He continued his postgraduate studies in Rheumatology at the University of Zagreb in 1987, where he received a Master of Medical Sciences degree in 1991. Eager for further education and learning, he enrolled in PhD studies at the “Hasan Prishtina” University in Prishtina, earning his Doctor of Medical Sciences degree in 1997.

His work experience was extensive. He started working as a general practitioner at the Primary

Health Center in Ferizaj on March 12, 1979. From 1983 to 1990 he was employed in the UCCK Department of Internal Medicine. During the 1990s, Kosovo experienced political challenges when Serbian forces suppressed its autonomy, which caused high unemployment. A large number of Kosovars working in the public sector lost their jobs, and thus Professor Rexhepi established his own private clinic “Rheuma” in Ferizaj and in Prishtina in 1990. After Kosovo attained independence in 1999, he resumed his position at the UCCK, where he worked until his retirement in 2018. He was head of the Rheumatology Department from 1999 to 2012. In 2012 the Rheumatology Clinic was established, and Professor Rexhepi was appointed its Director, a position he held until 2015. His colleagues consider him the main contributor to the development of rheumatology in Kosovo.

Professor Rexhepi was also head of the Department of Internal Medicine for several years. He had an excellent relationship with his patients. A great listener, he was known among his patients as a physician who “could cure with his kind words”. They were allowed to express their major concerns and always felt understood. In addition,

Professor Rexhepi taught Internal Medicine courses at the “Hasan Prishtina” University of Prishtina Faculty of Medicine from 1987 to 2019, first as a teaching assistant, and later as an Assistant Professor and Associate Professor. He educated new generations of students of General Medicine, Dentistry, Physiotherapy, and Nursing, acting as a facilitator in bringing across information and new concepts in the field of internal medicine. He used a democratic and proactive system of teaching, allowing students to participate in the decision-making process during the semester. He was also a strong advocate of bringing the real world to the classroom by incorporating authentic case studies of patients with various diseases. His door was always open for students to discuss any questions that they might have. His goal was to provide a learning experience that would enable the student to have the opportunity to effectively contribute and excel in the medical environment.

Professor Rexhepi led a scientific project on Rheumatic Fever. One of his main contributions in the early phase of development of rheumatology in Kosovo was the organization of five symposiums on rheumatic fever and one on ankylosing spondylitis in the period 1987–

1989. It is of crucial importance to highlight that he was the organizer of four symposiums: Updates in Rheumatology in 2001, 2002, 2003, and 2006. From 1995 to 2018, he was a mentor and committee member for numerous PhD and master candidates. Also, he was chairman and member of the Specialist Examination Committee during the period 1999–2018. He also served as a mentor or committee member for specialist exams in the fields of Internal Medicine, Rheumatology, Allergology with Immunology, Endocrinology, etc. Besides, he was head of the Nursing and Midwifery Department from March 2016 to 2018.

A big step for Kosovo rheumatology was the establishment of the Association of Rheumatologists of Kosovo, with Professor Rexhepi as president from 2012. Largely owing to his efforts, the association was very active – he was organizing chairman of four National Rheumatology Congresses with international participation. The main topics of the congresses included rheumatoid arthritis, osteoporosis, and other rheumatic diseases. The meetings and exchange of experiences among various health care professionals contributed to the advancement of Kosovo rheumatology. Fortunately, Professor Rexhepi had an extended network established during his participation in numerous conferences around the world, which made it possible to bring many well-known rheumatologists to Kosovo.

Professor Rexhepi authored the university textbook “Rheumatology” (2006) for medical students and rheumatology residents of the “Hasan Prishtina” University of Prishtina. He coordinated and contributed to the Albanian translation of a University of Oxford textbook on Rheumatology. Another contribution was his translation of the textbook Propedeutics in Internal Medicine; he also prepared

Chapter 11, Examination of the locomotor system (Prishtina, 2016).

Professor Rexhepi published papers in internationally renowned journals as well as books. He participated in over 50 international and national conferences. His research work was mainly in the field of internal medicine, rheumatoid arthritis, disease-modifying anti-rheumatic drugs (DMARDs), combined therapy with methotrexate, and osteoporosis. His contributions appeared in international journals such as Arthritis Research and Therapy, Clinical and Experimental Rheumatology, The Journal of Rheumatology, Annals of the Rheumatic Diseases, Arthritis & Rheumatology, Reumatizam, Open Access Macedonian Journal Medical Science, Medical Archive, Materia Socio Medica, Acta Rheumatologica, and many others. Furthermore, he was an active member on a QUEST-RA group project with rheumatoid arthritis patients that involved many European countries.

His awards, memberships, and activities include:

2007–2020: member of the Croatian Society for Rheumatology (HRD), which is part of the European League Against Rheumatism (EULAR)

2009–2020: reviewer in the journal *Medicus*, Macedonia

2010–2020: member of the Editorial Board of *Medicus*, Macedonia

2011: award for the presentation of an original scientific work at the Rheumatology International Congress (BRIC) in Tokyo

2011–2012: president of the Kosovo Osteoporosis Association

2012–2020: president of the Association of Rheumatologists of Kosovo

2015–2020: member of the International Osteoporosis Federation (IOF)

2016: reviewer in the journal *Reumatizam*, Croatia

Professor Rexhepi took part in different professional training programs. More specifically, in 1983 he was an Internal Medicine resident at the University Hospital in Bologna. He also completed a postgraduate course in Internal Medicine-Rheumatology at the University of Hamburg in 2002.

Professor Rexhepi was an exemplary professor as well as a man of broad culture. He was not only a dedicated and hard-working physician, but also a noble, loyal, and charismatic person, a very passionate man who deeply cared about people. The moment you spoke to him about medicine, his eyes would light up. His work on improvements in the treatment of rheumatic diseases, with his two daughters and other professionals in the field, provided ongoing hope and optimism. Every day, for him, was a gift of the opportunity to care for patients in their most vulnerable times. Despite the stress and long hours away from home and family, he never stopped helping people. He really loved his work, and being fit and healthy, he wanted to give his utmost to educate new generations of doctors and cure patients.

He was a beloved husband, father, grandfather, and friend who loved to entertain. To those close to him, he was known as a great basketball player, a man with a beautiful handwriting, good at keeping confidences, and a guardian angel to his friends. As an enthusiastic explorer, he always wanted to learn about new cultures through traveling and keeping memories alive through photography, which he adored. He enjoyed spending time with his family and loved ones. His wife remembers him as her soulmate and a people person with an open heart for everyone. He turned every little daily annoyance or happiness into a story, and he shared all those stories joyfully. Professor Rexhepi touched many lives, including those of the people he

worked with, and especially his two daughters who followed him in his profession.

Professor Rexhepi had good connections with Croatian rheumatology, marked by close collaboration. He actively participated in almost all Croatian national rheumatology congresses, published articles in the journal *Reumatizam*, and reviewed

manuscripts. Also, Croatian rheumatologists were always pleased to accept invitations for lectures at rheumatology congresses and other events in Kosovo. Apart from his professional and scientific achievements, the Croatian rheumatology community will always remember Professor Rexhepi for his exceptional kindness and friendship.

Professor Sylejman Rexhepi passed away prematurely, leaving an irreplaceable gap both for his family and friends, as well as for his patients and the whole medical community.

On behalf of the
Croatian Society for Rheumatology
BRANIMIR ANIĆ
AND SIMEON GRAZIO

PROF. DR. SC. SYLEJMAN REXHEPI

(6. 11. 1953. – 24. 7. 2020.)

Prof. dr. sc. Sylejman (Kadrush) Rexhepi preminuo je 24. srpnja 2020. u dobi od 66 godina od posljedica koronavirusne bolesti. Bio je ugledan internist-reumatolog i sveučilišni profesor s 40-godišnjim iskustvom rada u Univerzitetkome kliničkom centru Kosova (UKCK). Za njim tuguju supruga Mevlyde, njegova djeca Mjellma, Blerta, Lura i Gresa, unuci Heron, Troja i Diell, kao i drugi članovi obitelji i prijatelji.

Prof. Sylejman Rexhepi rođen je 6. studenoga 1953. u Uroševcu, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Prištini „Hasan Prishtina“ 1979., a specijalizirao je internu medicinu na Sveučilištu u Nišu 1985. godine. Poslijediplomski sveučilišni studij Reumatologija nastavio je na Sveučilištu u Zagrebu 1987., a diplomirao je 1991. godine stekavši titulu

magistra znanosti. Budući da je imao želju za daljnjim obrazovanjem i usavršavanjem, upisao je i poslijediplomski sveučilišni doktorski studij na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Prištini „Hasan Prishtina“, na kojem je diplomirao 1997. stekavši tako titulu doktora znanosti.

Njegovo radno iskustvo bilo je opsežno i dugogodišnje. 12. ožujka 1979. počeo je raditi kao liječnik opće/obiteljske medicine u Domu zdravlja u Uroševcu. Od 1983. do 1990. radio je u Zavodu za internu medicinu UKCK-a. Tijekom 1990-ih Kosovo je bilo suočeno s političkim izazovima i previranjima kada su oružane snage Republike Srbije pokušale ukinuti autonomiju Kosova, što je uzrokovalo visoku stopu nezaposlenosti. Velik broj Kosovljanina zaposlenih u javnom sektoru izgubio je posao, stoga je 1990. prof. Rexhepi odlu-

čio osnovati svoje privatne klinike „Rheuma“ u Uroševcu i Prištini. Nakon što je Kosovo proglasilo neovisnost 1999., prof. Rexhepi nastavio je raditi u UKCK-u, gdje je bio zaposlen sve do svojeg umirovljenja 2018. Od 1999. do 2012. bio je kao pročelnik Zavoda za reumatologiju. Godine 2012. osnovana je Klinika za reumatologiju, a prof. Rexhepi imenovan je njezinim predstojnikom i tu je funkciju obavljao sve do 2015. Njegovi suradnici smatraju da je upravo on najviše pridonio razvoju reumatologije na Kosovu.

Prof. Rexhepi nekoliko je godina radio i kao pročelnik Zavoda za internu medicinu. Imao je odličan odnos sa svojim pacijentima. Uvijek je imao vremena da ih sasluša, a među njima je bio poznat kao „liječnik koji liječi lijepim riječima“. Njegovi su pacijenti uvijek mogli slobodno reći što ih muči i

uvijek su se u njegovu društvu osjećali shvaćeno. Uz prije navedeno radno iskustvo prof. Rexhepi držao je i predavanja iz predmeta Interna medicina na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Prištini „Hasan Prishtina“ od 1987. do 2019., gdje je prvo bio zaposlen kao stručni suradnik u nastavi (asistent), a poslije kao docent i izvanredni profesor. Pomogao je obrazovati nove generacije studenata u području opće medicine, stomatologije, fizioterapije i sestrinstva te je kao posrednik pokušao objasniti i prenijeti podatke i nove koncepte u području interne medicine. Služio se demokratskim i proaktivnim sustavom predavanja, dopuštajući studentima da sudjeluju pri donošenju odluka tijekom semestra. Bio je i velik zagovornik uvođenja primjera iz „stvarnog života“ u učionicu, a to je činio uključivanjem stvarnih i autentičnih studija bolesnika u kojima su opisani pacijenti s različitim bolestima. Njegova su vrata uvijek bila otvorena pacijentima koji su htjeli s njim razgovarati o bilo kakvim pitanjima. Njegov je cilj bio da studentima pruži poučno iskustvo koje bi im omogućilo da se djelotvorno istaknu i pridonese području medicine.

Prof. Rexhepi bio je i voditelj znanstvenog projekta o reumatskoj groznici. Jedan od njegovih glavnih doprinosa u ranoj fazi razvoja reumatologije na Kosovu bila je organizacija pet znanstvenih simpozija o reumatskoj groznici i jednoga znanstvenog simpozija o ankilozantnom spondilitisu u razdoblju od 1987. do 1989. Iznimno je važno navesti činjenicu da je upravo prof. Rexhepi organizirao četiri znanstvena simpozija: Novosti u Reumatologiji 2001., 2002., 2003. i 2006. godine. Od 1995. do 2018. obavljao je funkcije mentora i člana povjerenstva pri obranama radova mnogih kandidata za titulu doktora znanosti i doktora medicine. Bio je predsjednik i član Stručnog ispitanog povjerenstva u razdoblju od

1999. do 2018. godine. Također, obavljao je i funkcije mentora ili člana povjerenstva za specijalističke ispite iz područja interne medicine, reumatologije, alergologije i imunologije te endokrinologije. Osim toga, bio je i pročelnik Zavoda za sestrinstvo i primaljstvo od ožujka 2016. do 2018. godine.

Velik korak za kosovsku reumatologiju bilo je osnivanje Udruge reumatologa Kosova, čiji je predsjednik od 2012. bio upravo prof. Rexhepi. Uvelike zahvaljujući njegovim naporima, ova Udruga bila je iznimno aktivna – prof. Rexhepi organizirao je četiri Nacionalna reumatološka kongresa s međunarodnim sudjelovanjem, kojima je i predsjedao. Neke od glavnih tema tih kongresa bile su reumatoidni artritis, osteoporoza i druge reumatske bolesti. Okupljanje i razmjena iskustava među raznim zdravstvenim stručnjacima pridonijeli su napretku kosovske reumatologije. Srećom, prof. Rexhepi uspio je tijekom godina svojeg sudjelovanja na mnogobrojnim konferencijama diljem svijeta uspostaviti široku mrežu poznanstava, što je omogućilo dolazak mnogih poznatih reumatologa na Kosovo.

Prof. Rexhepi napisao je i sveučilišni udžbenik „Reumatologija“ (2006.) za studente medicine i specijalizante reumatologije s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Prištini „Hasan Prishtina“. Koordinirao je i pridonio prijevodu udžbenika o reumatologiji sa Sveučilišta u Oxfordu na albanski. Još jedan od njegovih doprinosa bio je njegov prijevod udžbenika „Propedeutika interne medicine“, a bio je odgovoran i za pripremu 11. poglavlja „Ispitivanje lokomotornog sustava“ (Priština, 2016.).

Radovi prof. Rexhepija objavljeni su u međunarodno priznatim časopisima, a bio je autor i nekoliko knjiga. Sudjelovao je na više od 50 međunarodnih i domaćih konferencija. Njegov istraživački rad uglavnom je bio usredotočen na područje interne medicine, reuma-

toidnog artritisa, antireumatskih lijekova koji modificiraju tijek bolesti (DMARD), kombinirane terapije metotreksatom i osteoporoze. Njegovi su radovi objavljeni i u međunarodnim časopisima kao što su: *Arthritis Research & Therapy*, *Clinical and Experimental Rheumatology*, *The Journal of Rheumatology*, *Annals of the Rheumatic Diseases*, *Arthritis & Rheumatology*, *Reumatizam*, *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*, *Medical Archives*, *Materia Socio Medica*, *Acta Rheumatologica* i mnogim drugima. Nadalje, bio je aktivan član grupe QUEST-RA na projektu koji je uključivao pacijente s reumatoidnim artritismom, a u kojem su sudjelovale i mnoge druge europske zemlje.

U nastavku navodimo neka od njegovih članstava te nagrade i aktivnosti:

- 2007. – 2020.: član Hrvatskoga reumatološkog društva (HRD), koje je dio Europske lige protiv reumatizma (EULAR)
- 2009. – 2020.: recenzent u časopisu *Medicus*, Makedonija
- 2010. – 2020.: član uredništva časopisa *Medicus*, Makedonija
- 2011.: nagrada za predstavljanje izvornoga znanstvenog rada na Međunarodnome reumatološkom kongresu (BRIC) u Tokiju
- 2011. – 2012.: predsjednik Udruge za osteoporozu Kosova
- 2012. – 2020.: predsjednik Udruge reumatologa Kosova
- 2015. – 2020.: član Međunarodne zaklade za osteoporozu (engl. *International Osteoporosis Foundation* – IOF)
- 2016.: recenzent u časopisu *Reumatizam*, Hrvatska.

Prof. Rexhepi sudjelovao je u različitim programima stručnog osposobljavanja. Konkretno, 1983. g. radio je kao specijalizant interne medicine u Sveučilišnoj kliničkoj bolnici u Bologni. Također, završio je poslijediplomski studij Interne medicine i Reumatologije na Sveučilištu u Hamburgu 2002. godine.

Prof. Rexhepi bio je uzoran profesor, čovjek različitih interesa i široke kulture. Nije bio samo iznimno predan i marljiv liječnik nego i plemenita, odana i karizmatična osoba te vrlo strastven čovjek kojemu je iznimno stalo do ljudi. Kada biste s njim počeli razgovarati o medicini, oči bi mu odmah zasjale. Njegov rad na poboljšanjima u liječenju reumatskih bolesti, tijekom kojeg je surađivao sa svoje dvije kćeri i drugim stručnjacima iz tog područja, mnogima je pružio osjećaje trajne nade i optimizma. Za njega je svaki dan bio dar ostvarivanja mogućnosti da se brine za svoje pacijente u njihovim najranjivijim trenucima. Unatoč stresu i razdvojenosti od svojeg doma i svoje obitelji nikada nije prestao pomagati ljudima. Doista je volio svoj posao, pazio je na svoje zdravlje i kondiciju, htio je dati sve od sebe u obrazovanju i poučavanju novih generacija doktora te pri liječenju pacijenata.

Bio je voljeni muž, otac, djed i prijatelj koji je volio zabavu. Njegovi najbliži znali su ga i kao odličnog košarkaša, čovjeka koji je imao predivan rukopis, kojemu se uvijek moglo povjeriti, a njegovi prijatelji smatrali su ga anđelom čuvarom. Bio je entuzijast za istraživanje, volio je učiti o novim kulturama na putovanjima i hvatati te trenutke i sjećanja u fotografijama, a fotografiranje je bilo i njegov omiljeni hobi. Volio je provoditi vrijeme sa svojom obitelji i svojim najmilijima. Njegova supruga pamtit će ga kao svoju srodnu dušu i ekstroverta koji je bio omiljen u društvu i uvijek otvoren prema svima. Od svake male neprilike ili vesele situacije znao je napraviti priču koju je s oduševljenjem prepričavao drugima. Prof. Rexhepi imao je ulogu u životima mnogih ljudi, uključujući i svoje suradnike, a posebno u životima svojih dviju kćeri koje su slijedile njegov primjer te su i same odabrale ovu struku.

Prof. Rexhepi imao je brojna poznanstva među hrvatskim reumatolozima, a s mnogima od njih ostvario je i blisku suradnju. Bio je aktivan sudionik na gotovo svim hrvatskim reumatološkim kongresima, njegovi radovi objavljeni su u časopisu *Reumatizam*, a radio je i kao recenzent raznih radova. Hrvatski reumatolozi uvijek su rado prihvaćali pozive za predavanja na reumatološkim kongresima i drugim događanjima na Kosovu. Uz njegova iznimna profesionalna i znanstvena postignuća, hrvatska reumatološka zajednica uvijek će se sjećati prof. Rexhepija zbog njegove iznimne ljubavnosti i prijateljstva.

Prof. Sylejman Rexhepi prerano je preminuo, čime je ostavio golemu i nezamjenjivu prazninu u životima svoje obitelji i prijatelja, ali i svojih pacijenata i cjelokupne zdravstvene zajednice.

Uime

Hrvatskoga reumatološkog društva
BRANIMIR ANIĆ I SIMEON GRAZIO

<http://www.reumatologija.org>

<http://www.reumatizam.hlz.hr>